

PEILJAAR
2022

BENCHMARK HUISHOUDELIJK AFVAL

Medemblik

SAMENVATTING

NVRD
Benchmark
Huishoudelijk
Afval

**Leren
door te
vergelijken**

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Kernprestaties	4
3. Milieu	6
4. Kosten	11
5. Dienstverlening	12
6. Regievaardigheden	13
7. Basisgegevens	14

Datum: 6 oktober 2023
Status: definitief

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een product van de NVRD, in samenwerking met Rijkswaterstaat en uitgevoerd door Cyclusmanagement.

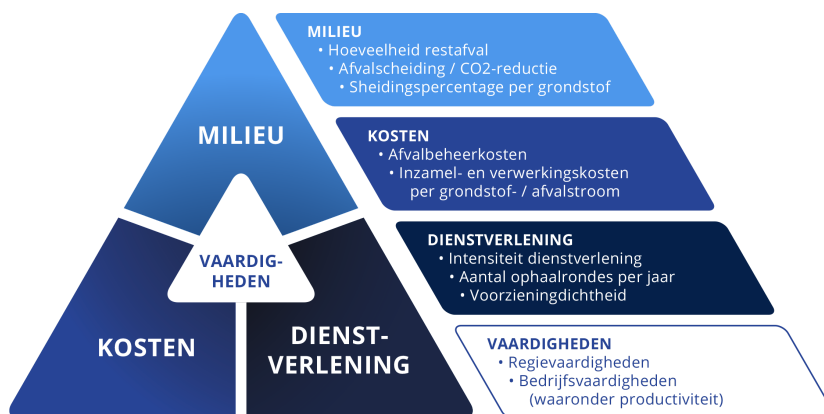

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

1. Inleiding

De benchmark huishoudelijk afval is een prestatiemeting waarbij gemeenten en inzamelbedrijven aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren hun afval(scheidings)prestaties vergelijken. Doel van de benchmark is het inzicht in eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te bieden.

De Benchmark kent vier prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en vaardigheden. Per prestatiegebied zijn prestatie-indicatoren gedefinieerd. Het gemeentelijk afval- en grondstoffenbeheer beoogt over het algemeen zo min mogelijk ongescheiden restafval (te realiseren door preventie, reparatie en hoogwaardig hergebruik) tegen zo laag mogelijke beheerkosten. De hoeveelheid restafval en de totale beheerkosten zijn de belangrijkste prestatie-indicatoren in deze benchmark.

Vergelijkingsbasis

Aan de benchmark peiljaar 2022 hebben 116 deelnemers meegedaan die in totaal 183 gemeenten vertegenwoordigen (sommige inzamelbedrijven doen voor meerdere gemeenten mee). In de benchmark worden de gemeenten en bedrijven zoveel mogelijk vergeleken op basis van dezelfde omstandigheden. Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemende organisaties gegroepeerd naar hoogbouwklasse. De volgende hoogbouwklassen zijn gedefinieerd:

Klasse A 50 t/m 100% hoogbouw
 Klasse B 30 t/m 49% hoogbouw
 Klasse C 20 t/m 29% hoogbouw
 Klasse D 0 t/m 19% hoogbouw

Medemblik heeft 14% hoogbouw en is ingedeeld in klasse D. In deze rapportage vindt de vergelijking plaats vanuit gemeentelijk perspectief. Dat wil zeggen dat Medemblik wordt vergeleken met vergelijkbare gemeenten (met of zonder eigen inzameldienst).

Leeswijzer

Deze rapportage is een samenvatting van de benchmark. Per prestatiegebied wordt **Medemblik** op de belangrijkste prestatie-indicatoren vergeleken met het klasse D-gemiddelde. Voor een uitgebreide vergelijking wordt verwezen naar het hoofdrapport.

2. Kernprestaties

Hoe presteert Medemblik tov de benchmark?

Op de vier prestatiegebieden van de benchmark is weergegeven hoe Medemblik presteert ten opzichte van de benchmark klasse D.

Milieu

	Medemblik	KLASSE D	
Restafval (kg/inw)	91	112	●

Kosten

Afvalbeheerkosten (€/ aansl)	247	198	●
------------------------------	-----	-----	---

Dienstverlening

Dienstverleningsniveau (score)	273	248	●
--------------------------------	-----	-----	---

Regie

Regievaardigheid (score)	15	15	●
--------------------------	----	----	---

Legenda

- = boven het klasse-gemiddelde (> 5%)
- = ongeveer gelijk aan het klasse-gemiddelde (-5% tot +5%)
- = onder het klasse-gemiddelde (< 5%)

Toelichting

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

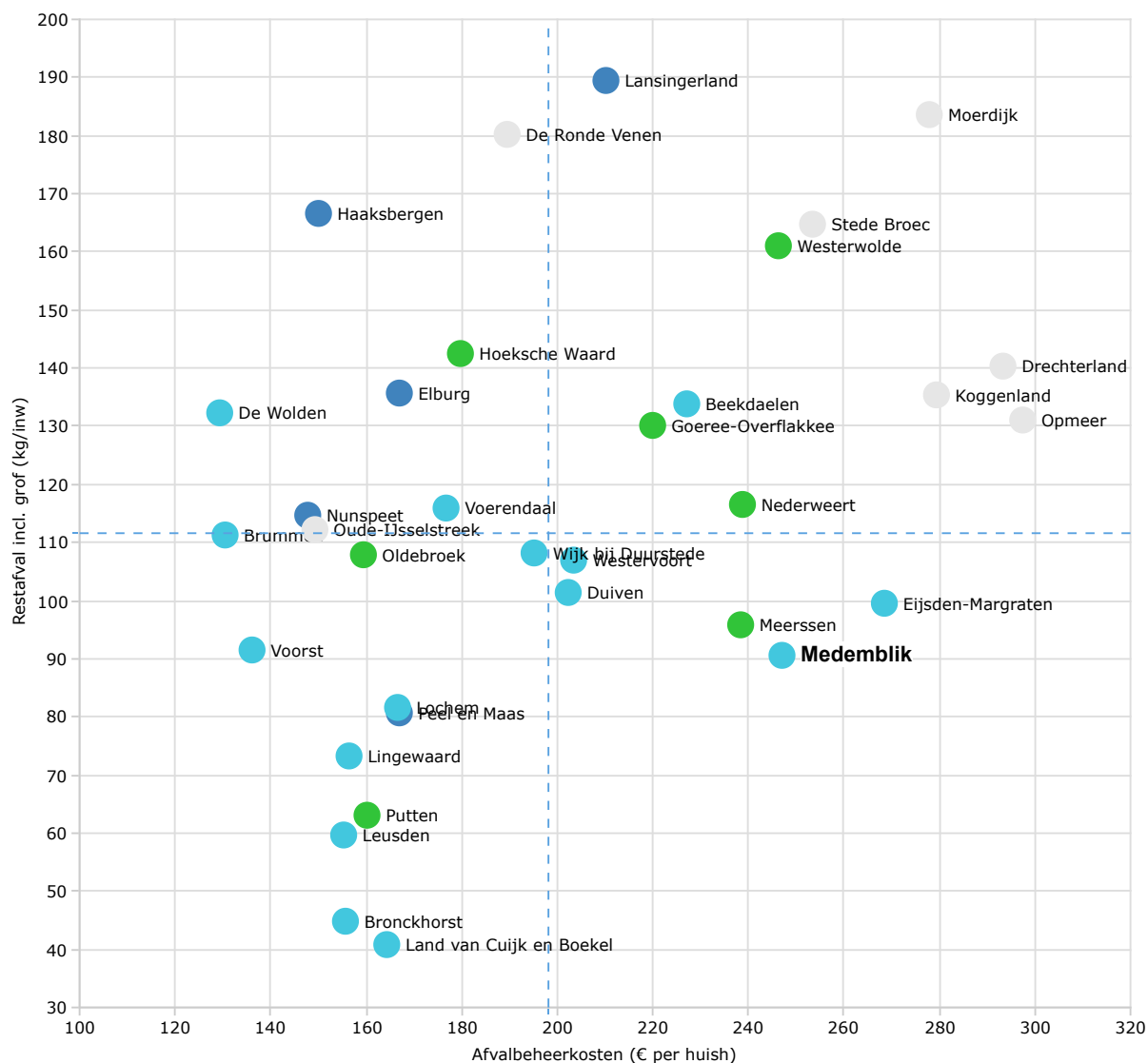
Afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten), minus de opbrengsten verkregen vanuit producentenverantwoordelijkheid.

Dienstverleningsniveau = het gemak waarmee grondstoffen gescheiden kunnen worden aangeboden. In de benchmark wordt op basis van de intensiteit van de dienstverlening (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) een totaal score berekend.

Regievaardigheid = de mate waarin de gemeente regie voert op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De score wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten).

Kosten-effectiviteit

In de onderstaande figuur zijn alle gemeenten uit KLASSE D weergegeven, waarbij de hoeveelheid restafval is afgezet tegen de totale afvalbeheerkosten. De positie van de bol geeft een indicatie van de kosten-effectiviteit van het afval- en grondstoffenbeheer. De kleur van de bol geeft de toegepaste inzamelstrategie weer.

- Tariefdifferentiatie
- Servicedifferentiatie
- Tarief- en servicedifferentiatie
- Basis-systeem

Toelichting

Tariefdifferentiatie (diftar) = gemeenten die een variabel tarief voor restafval hebben ingevoerd: hoe meer of hoe vaker restafval wordt aangeboden, hoe meer een huishouden betaalt.

Servicedifferentiatie (omgekeerd inzamelen) = gemeenten die hun serviceniveau hebben verlegd van afval naar grondstoffen: grondstoffen worden met een hoog serviceniveau ingezameld (inzameling aan huis, hoge ophaalfrequentie) en restafval wordt met een laag serviceniveau ingezameld (lage ophaalfrequentie of met verzamelcontainers op buurtniveau).

Tarief- en servicedifferentiatie = gemeenten die zowel tariefdifferentiatie als servicedifferentiatie hebben toegepast.

Basis-systeem = gemeenten die noch tariefdifferentiatie, noch servicedifferentiatie hebben toegepast.

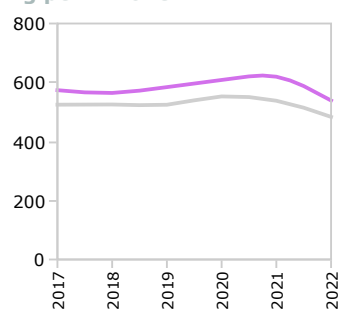
3. Milieu

Hoe presteert Medemblik op de milieu-indicatoren *huishoudelijk afval*, *afvalscheiding* en *restafval* ten opzichte van de benchmark?

	Medemblik	KLASSE D	
Huishoudelijk afval (kg/inw)	539	483	●
Afvalscheiding (%)	83%	77%	●
Restafval (kg/inw)	91	112	●

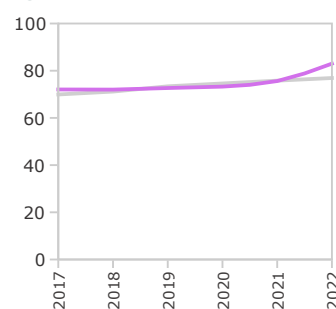
Huishoudelijk afval

kg per inwoner

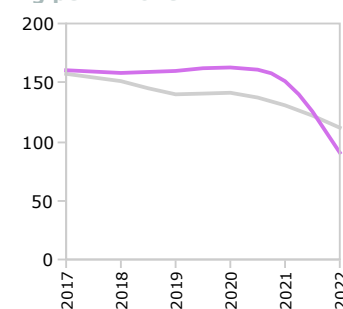
Afvalscheiding

%

Restafval

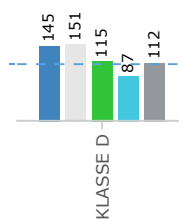
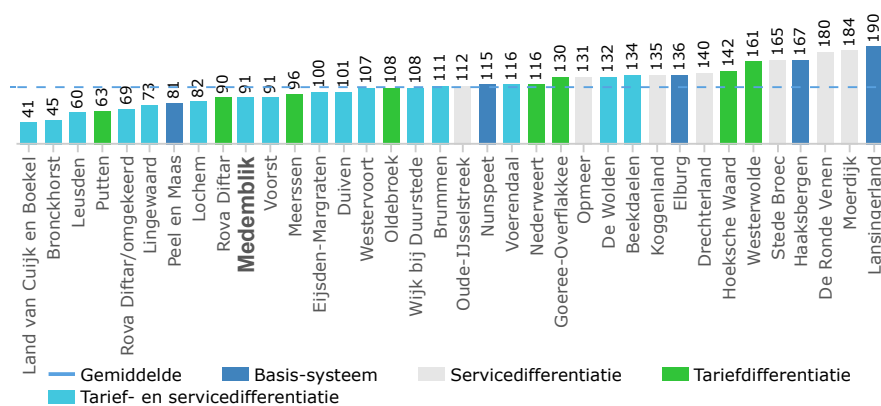
kg per inwoner

■ Medemblik
■ KLASSE D

Restafval

kg per inwoner

Toelichting

Huishoudelijk afval = de totale hoeveelheid aan afval en grondstoffen die bij huishoudens vrijkomt (inclusief grof afval).

Afvalscheiding % = het aandeel van het van het huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt ten behoeve van hergebruik en nuttige toepassing.

Restafval = de hoeveelheid afval die resteert na (na)scheiding en wordt afgevoerd naar de afvalverbranding (inclusief grof restafval en verbouwingsrestafval).

Fijn huishoudelijk

kg per inwoner

	Medemblik	KLASSE D	.
Fijn restafval	76	93	●
Groente-, fruit- en tuinafval	142	137	●
Oud papier en karton	61	52	●
Plastic, metalen en drankenkartons	34	32	●
Glas verpakkingen	24	23	●
Textiel	2	5	●
Klein chemisch afval	2	1	●
Luiers	0	1	
Frituurvet	0	0	
Minerale stoffen	0	1	
Metalen uit bodemas	0	0	
Biogranulaat (onf)	0	4	
Fijn huishoudelijk totaal	341	348	●
Scheidings% fijn huishoudelijk afval	78%	73%	●

Grof huishoudelijk

kg per inwoner

Grof (verbouwings-)restafval	15	19	●
Grof tuinafval	26	33	●
Kringloopgoederen	0	2	
Oud IJzer	7	4	●
Elektr(on)ische apparatuur	7	5	●
Hout A en B	39	26	●
Hout C	6	3	●
Puin	53	33	●
Overig brongescheiden	28	14	●
Nagescheiden	16	4	●
Grof huishoudelijk totaal	198	138	●
Scheidings% grof huishoudelijk afval	93%	84%	●

Totaal

kg per inwoner

Huishoudelijk afval totaal	539	483	●
----------------------------	-----	-----	---

Toelichting

Per materiaalstroom is weergegeven hoe Medemblik presteert ten opzichte van de benchmark. De hoeveelheid restafval (fijn en grof) is gecorrigeerd voor nascheiding.

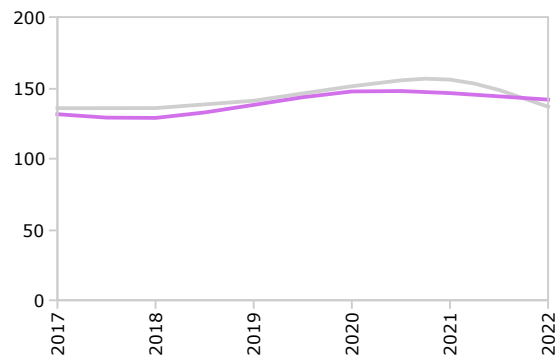
Minerale stoffen, metalen uit bodemas en biogranulaat zijn uit nascheiding verkregen stoffen.

Trend

In de onderstaande figuren is weergegeven hoe de afvalscheidingsresultaten van Medemblik zich in de afgelopen 7 jaar hebben ontwikkeld ten opzichte van de benchmark.

Groente-, fruit- en tuinafval

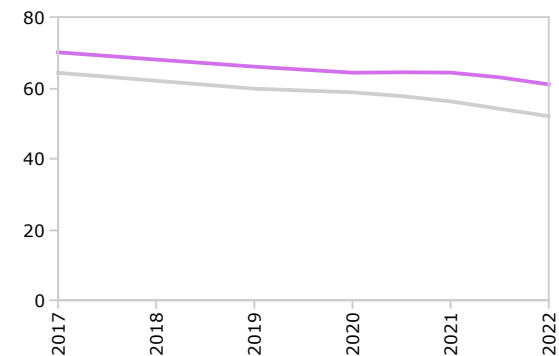
kg per inwoner

■ Medemblik
 ■ KLASSE D

Oud papier en karton

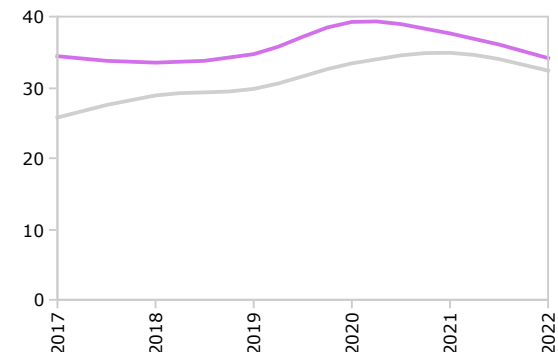
kg per inwoner

■ Medemblik
 ■ KLASSE D

Plastic, metalen en drankenkartons

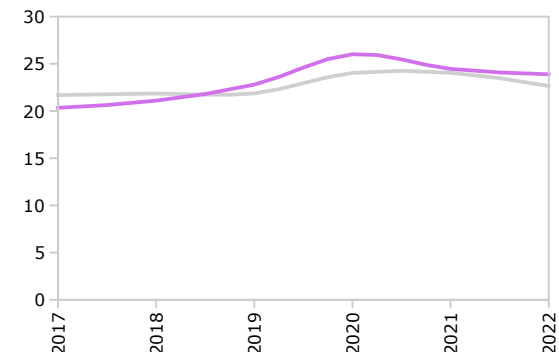
kg per inwoner

■ Medemblik
 ■ KLASSE D

Glas

kg per inwoner

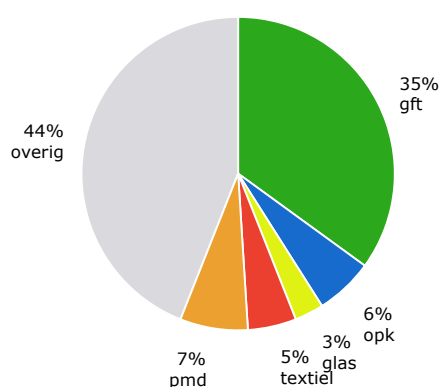

■ Medemblik
 ■ KLASSE D

Grondstoffen in het restafval

kg per inwoner

	Medemblik	KLASSE D	.
Groente-, fruit- en tuinafval	27	30	●
Oud papier en karton	5	6	●
Plastic, metalen en drankenkartons	5	9	●
Glas verpakkingen	2	3	●
Textiel	4	5	●
Totaal	42	53	●

Medemblik heeft 42 kilogram per inwoner aan grondstoffen (gft, pmd, glas, papier en textiel) in het fijn restafval zitten. Dat is **56%** van de totale hoeveelheid fijn restafval.

CO₂-reductie

kg per inwoner

	Medemblik	KLASSE D	.
CO ₂ -reductie (kg/inw)	128	116	●

Toelichting

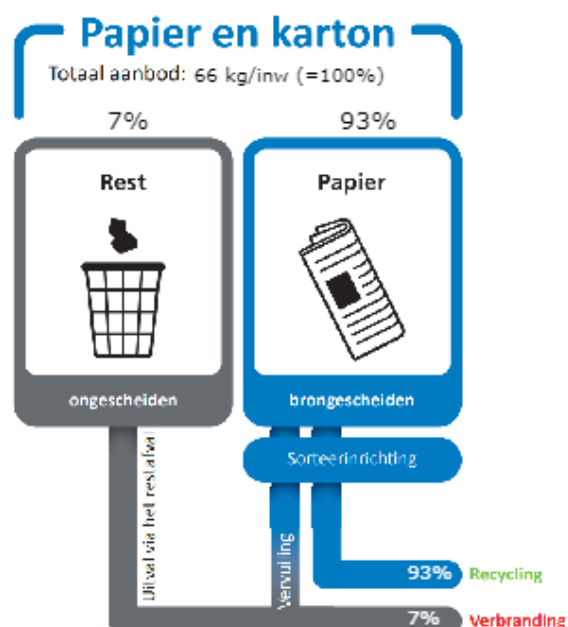
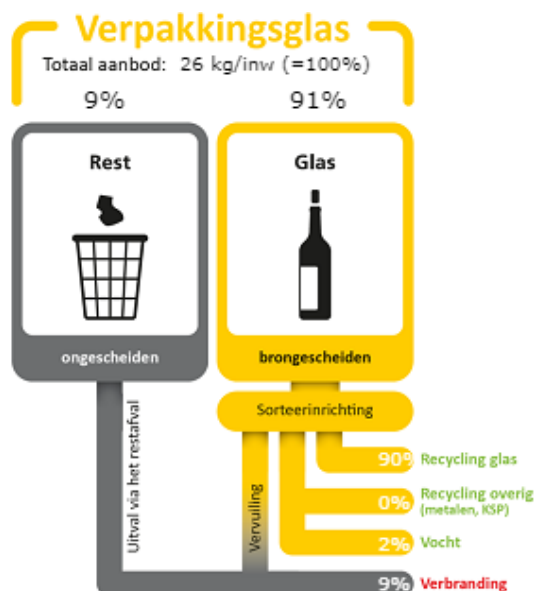
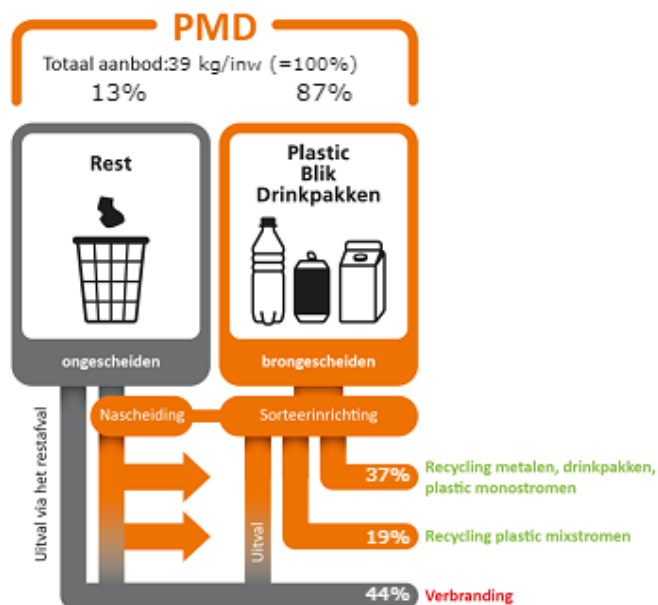
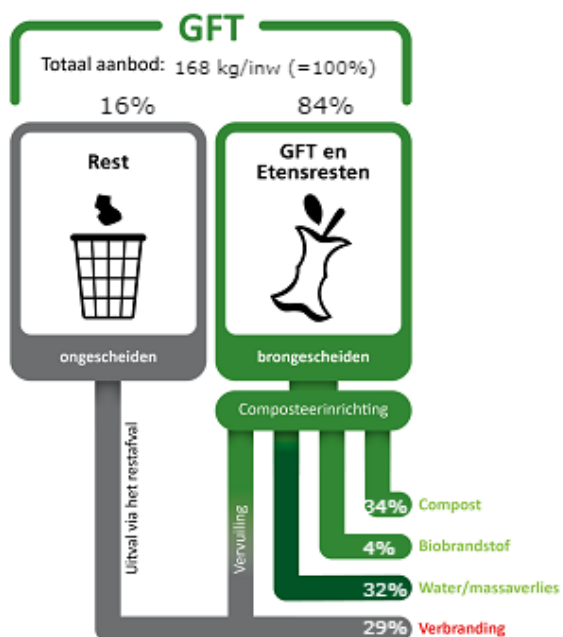
Grondstoffen in het restafval = geeft een indicatie van het afvalscheidingspotentieel. Het geeft aan hoeveel kilogram aan gft, oud papier en karton, pmd, glas en textiel nog in het restafval zit. Dit is bepaald op basis van de meest recent gehouden sorteeraanlyse van het fijn huishoudelijk restafval. Eventuele nagescheiden grondstoffen zijn hierop in mindering gebracht. Ook de procentuele samenstelling is gecorrigeerd voor nagescheiden grondstoffen. Hierdoor kunnen de percentages afwijken van sorteeraanlyseresultaten.

CO₂-reductie = de gereduceerde hoeveelheid CO₂ als gevolg van het recyclen van grondstoffen (gft, pmd, oud papier, glas, textiel, hout, grof tuinafval, frituurvet en luiers). Bij het bepalen van deze indicator is gebruik gemaakt van de geactualiseerde CO₂-kentallen van adviesbureau CE-Delft (2021).

Grondstofketens in kaart

Voor de belangrijkste grondstoffen is de keten in kaart gebracht, gebruikmakend van data die door sorteerders/verwerkers zijn aangereikt. Meetpunt is de 'post sortering' voor pmd, en post verwerking voor gft, papier en glas. De verwerkingsrendementen zijn door de opbulking van de grondstromen op installatieniveau (en dus niet op gemeenteniveau) bepaald.

Indien geen verwerkingsdata van een grondstof is opgevraagd, wordt de grondstofketen ervan niet weergegeven.

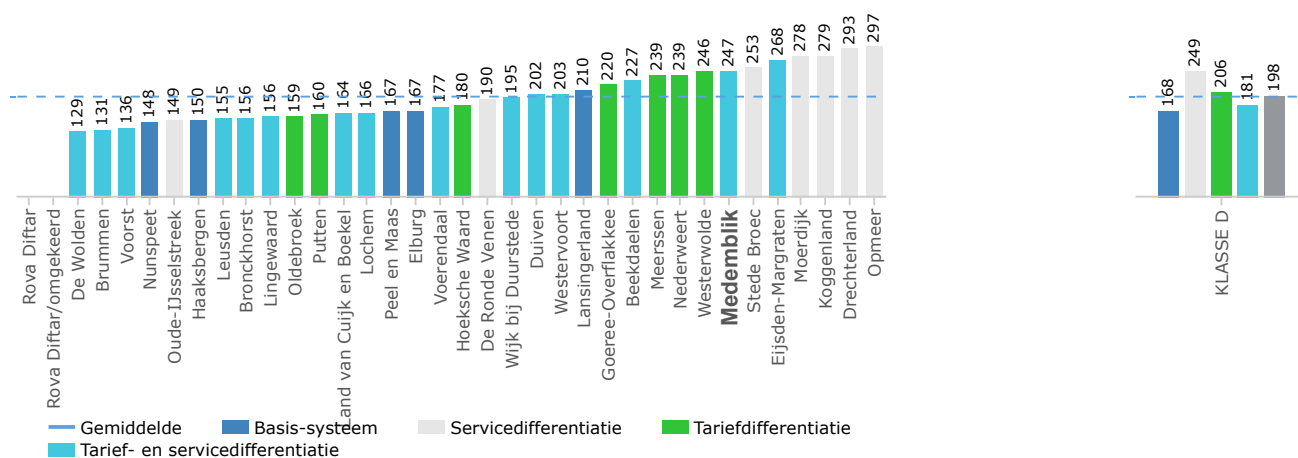

4. Kosten

€ per aansluiting

	Medemblik	KLASSE D	
Inzamelkosten	161	127	●
Overslag- en transportkosten	0	7	
Verwerkingskosten	62	49	●
Overige kosten	37	36	●
Vergoedingen producentenverantwoordelijkheid	-12	-21	
Totale afvalbeheerkosten	247	198	●

Totale afvalbeheerkosten

Kosten per materiaalstroom

€ per aansluiting

	Medemblik	KLASSE D	
Fijn restafval	50	61	●
Groente-, fruit- en tuinafval	66	47	●
Oud papier en karton	9	5	●
Plastic, metalen en drankenkartons	25	23	●
Glas verpakkingen	5	4	●
Textiel	3	1	●
Grof huishoudelijk afval	62	35	●

€ per ton

Fijn restafval	277	236	●
Groente-, fruit- en tuinafval	195	152	●
Oud papier en karton	64	44	●
Plastic, metalen en drankenkartons	301	339	●
Glas verpakkingen	92	68	●
Textiel	523	168	●

Toelichting

Totale afvalbeheerkosten = de kosten die gemoeid zijn met de gemeentelijke zorgplicht, bestaande uit de inzamelkosten, overslag- en transportkosten, verwerkingskosten, en overige afvalkosten (wo beleidskosten, voorlichting, handhaving en perceptiekosten). Kwijtscheldingsbeleid, btw-compensatie en kosten voor zwerfafval en bedrijfsafval maken geen deel uit van deze kosten. Om die reden kunnen de totale afvalbeheerkosten lager uitvallen dan de afvalstoffenheffing.

De *kosten per materiaalstroom* zijn de kosten voor inzameling, overslag en transport, en verwerking.

5. Dienstverlening

Het dienstverleningsniveau wordt in de benchmark gekwantificeerd met behulp van een vragen-score methodiek. Afhankelijk van de intensiteit (inzamelfrequentie, voorzieningsdichtheid) en de omvang (% huishoudens dat gebruik kan maken van de service) worden scores toegerekend. Er worden twee scores berekend: één voor de dienstverlening op grondstoffen (inclusief milieustraat) en één voor de dienstverlening op (grof) restafval. Een lage score voor restafval hoeft niet per definitie slecht te zijn (ivm het stimuleren van afvalscheiding).

	Medemblik	KLASSE D	.
Dienstverlening grondstoffen (score)	273	248	●
Dienstverlening restafval (score)	31	45	●

Halen aan huis

aantal ophaalrondes per jaar

Groente-, fruit- en tuinafval	26	29	●
Oud papier en karton	26	14	●
Plastic-, metalen en drankenkartons	20	22	●
Glas verpakkingen			
Textiel		4	
Fijn restafval	13	17	●

Brengvoorzieningen

aantal huishoudens per voorziening

Groente-, fruit- en tuinafval	0	34	
Oud papier en karton	0	883	
Plastic, metalen en drankenkartons	0	442	
Glas verpakkingen	404	483	●
Textiel	1266	1110	●
Milieustraat	9499	12971	●
Fijn restafval	34	49	●

Afvalscheiding gestapelde bouw

% gestapelde bouw waar bij het perceel gescheiden wordt ingezameld

Groente-, fruit- en etensresten (gfe)	5%	65%	●
Oud papier en karton	5%	88%	●
Plastic, metalen en drankenkartons	50%	86%	●

Milieustraat

Aantal afvalstromen milieustraat	22	23	●
Openingsuren doordeweeks	45	33	●
Openingsuren zaterdag	8	6	●

6. Regie

In welke mate voert de gemeente of het inzamelbedrijf regie op het afval- en grondstoffenbeheer. In de benchmark worden 26 regieaspecten onderscheiden op 4 verschillende gebieden: beleid, burgerparticipatie, informatiesturing en circulariteit. De regiescore wordt bepaald door de som van de van toepassing zijnde regievaardigheden (maximaal 26 punten). Het percentage geeft aan hoeveel % van de gemeenten de betreffende regievaardigheid hebben toegepast.

	Medemblik	KLASSE D	
Score regievaardigheden	15	15	●

Beleidsregie

	Medemblik	KLASSE D
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerige beleidsevaluatie plaatsgevonden	✓	67%
Er is een actueel afvalbeleidsplan voor huishoudelijk afval vastgesteld	✓	75%
Bewoners zijn betrokken bij opstellen beleidsplan	✓	67%
Er is een afvalpreventieplan of -paragraaf opgesteld	✓	39%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor fijn restafval uitgevoerd	✓	92%
Er worden regelmatig sorteeranalyses voor grof restafval uitgevoerd	✗	31%
Er heeft de afgelopen 5 jaar een uitvoerig bewonersonderzoek plaatsgevonden	✓	69%

Burgerregie

Er wordt jaarlijks een communicatiekalender opgesteld	✗	72%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalscheiding uitgevoerd	✓	67%
Er wordt regelmatig een communicatiecampagne rond afvalpreventie uitgevoerd	✓	42%
Gemeente maakt gebruik van afvalcoaches	✓	53%
Er is een mobiele afval-app voor bewoners	✓	94%
Met de mobiele app kun je een grofvuilafpraak maken	✗	33%
Met de mobiele app kunnen bewoners klachten doorgeven	✗	25%

Informatiesturing

Inzamelgegevens worden per deelstroom en inzamelwijze geregistreerd	✗	97%
Er vindt registratie van aanbiedgedrag plaats (containermanagement)	✓	75%
Er wordt jaarlijks een afval-grondstoffenmonitor opgesteld	✓	44%
Prestatie-indicatoren maken deel uit van de Planning & Control cyclus	✗	75%
Er vindt uren en kostenregistratie per inzamelactiviteit plaats	✗	56%
Gemeente voert actief contractmanagement met verwerkers en leveranciers	✗	75%

Circulariteit

Er is een actueel beleidsplan Circulaire Economie opgesteld	✗	33%
Er is binnen de organisatie een ketenregisseur aangesteld	✗	11%
Er vindt registratie plaats op circulaire indicatoren	✗	31%
Circulariteit maakt onderdeel uit van contracten met ketenpartners	✓	83%
De inzameldienst doet aan circulaire inkoop	✓	58%
De inzamelmiddelen zijn vervaardigd van circulair materiaal	✓	58%

7. Basisgegevens

Algemeen

	Medemblik	KLASSE D
Aantal inwoners	45464	42290
Aantal aansluitingen	18997	17890
Aandeel hoogbouw (in %)	14%	15%

Gemeentelijk beleid

Doelstelling restafval (grof + fijn)	100 kg/inw	
Jaartal restafvaldoelstelling	2023	
Doelstelling afvalscheiding	75%	
Jaartal afvalscheidingsdoelstelling	2024	
Doelstelling huishoudelijk afval		
Jaartal huishoudelijk afvaldoelstelling	2024	
Tariefdifferentiatie	✓	—
Restafval op afstand	—	—
Frequentieverlaging restafval	✓	—
Scheidingsmethode PMD laagbouw	Uitsluitend bronscheiding	—
Scheidingsmethode PMD hoogbouw	Bron- en nascheiding	—
Nascheiding grof huishoudelijk	Bij gehaald en gebracht grof (verbouwings)restafval	—

Tarieven

Tariefsysteem	Volume en frequentie en huishoudgrootte	
Afalstoffenheffing (gemiddeld vastrecht in €/aansl)	257	221
Diftar-tarief restafval (in €/100 liter)	5	4
Diftar-tarief gft (in €/ 100 liter)	—	1
Verwerkingstarief restafval (€/ton) incl. stortbelasting	120	100
Verwerkingstarief gft (€/ton)	66	56
Verwerkingstarief oud papier en karton (€/ton)	-141	-131
Verwerkingstarief glas (€/ton)	-52	-14